

University of Groningen

Attitudeverandering binnen groepen, standpunten en argumenten

Kok, Gerrit Johannes

IMPORTANT NOTE: You are advised to consult the publisher's version (publisher's PDF) if you wish to cite from it. Please check the document version below.

Document Version

Publisher's PDF, also known as Version of record

Publication date:

1983

[Link to publication in University of Groningen/UMCG research database](#)

Citation for published version (APA):

Kok, G. J. (1983). Attitudeverandering binnen groepen, standpunten en argumenten. s.n.

Copyright

Other than for strictly personal use, it is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

Take-down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Downloaded from the University of Groningen/UMCG research database (Pure): <http://www.rug.nl/research/portal>. For technical reasons the number of authors shown on this cover page is limited to 10 maximum.

SAMENVATTING

Het onderwerp van de hier gerapporteerde studies is de verandering van attitudes bij deelnemers aan groepsdiskussies. De vraagstelling luidt: treedt attitudeverandering in groepsdiskussies op als gevolg van de uitwisseling van standpunten, of als gevolg van de uitwisseling van argumenten of als gevolg van beide? Er worden enkele empirische studies besproken waaruit het grote effect van groepsdiskussies op de attitudes van de deelnemers blijkt en waarin zowel het effect van standpunten als het effect van argumenten aangetoond wordt.

Er komen twee theoretische gezichtspunten aan de orde: sociale vergelijking en argumentatie. De sociale vergelijkingstheorie voorspelt een effect van standpunten en bij nadere uitwerking ook een effect van argumenten. De argumentatietheorie geeft aan dat alle verandering in groepsdiskussies uitsluitend het gevolg is van de argumentatie. Deze laatste theorie veronderstelt dat de deelnemers uit de standpunten argumenten afleiden.

Het verschijnsel groepspolarisatie wordt nader uitgewerkt, omdat beide theorieën bij het onderzoek naar dit verschijnsel betrokken zijn. Hoewel het effect van standpunten en het effect van argumenten aangetoond is, geeft dit onderzoek geen uitsluitend over de vraagstelling. Omdat uit de standpunten argumenten kunnen worden afgeleid en uit de argumenten standpunten, is het nodig de beide invloeden onafhankelijk van elkaar te manipuleren. In de hier gerapporteerde studies wordt dat gerealiseerd.

In experiment 1 wordt het effect van standpunten aangetoond. De ppn worden gekonfronteerd met een groep waarvan één, drie of

vijf (= alle) andere groepsleden een standpunt innemen dat diskrepant (groot of klein) is. De resultaten tonen een duidelijk effect van standpunten aan: hoe meer tegenstanders des te meer attitudeverandering, ook bij grote diskrepantie.

In experiment 2 wordt het effect van argumenten aangetoond. In een vooronderzoek worden eerst nieuwe en bekende argumenten geselecteerd, die globaal gelijk zijn in richting, relevantie en juistheid. Daarna worden de ppn blootgesteld aan nieuwe of bekende tegenargumenten. De resultaten tonen een duidelijk effect van argumenten aan: er treedt meer attitudeverandering op bij nieuwe argumenten dan bij bekende.

In experiment 3 worden beide invloeden gekombineerd. De ppn worden gekonfronteerd met een groot of klein aantal tegenstanders en met nieuwe of bekende tegenargumenten. Bovendien worden experiment 1 en experiment 2 gerepliceerd. De resultaten tonen een hoofdeffect van standpunten, een hoofdeffect van argumenten en geen interactie. Deze resultaten bevestigen de sociale vergelijkingstheorie. Er is echter een interpretatieprobleem: mogelijk denken de ppn dat hun tegenstanders nog andere en betere argumenten hebben. Experiment 4 is een replikatie van experiment 3, maar nu met een duidelijke instructie dat de uitgereikte argumenten alle argumenten van de tegenstanders zijn. De resultaten zijn hetzelfde als in experiment 3.

In de discussie wordt gekonkludeerd dat de resultaten de sociale vergelijkingstheorie steunen: er treedt zowel een effect van standpunten op als een effect van argumenten. Het door de argumentatietheorie voorspelde effect van argumenten treedt wel op, maar is zeker niet de enige verklaring van de verandering. De vraag wordt geopperd hoe de relatie is tussen de invloed van

standpunten en die van argumenten. Wanneer is het ene effect sterker dan het andere? Belangrijke variabelen hierbij lijken involvering, soort taak, zekerheid en streven naar beloning. Een omvattende theorie over de effecten van standpunten en argumenten, gebaseerd op sociale vergelijking en argumentatie, zou elementen moeten bevatten van de informatieverwerkingstheorie en de attributietheorie.

Nader onderzoek kan uitwijzen wat het onderliggende proces is van verandering door standpunten en hoe de relatie is tussen het effect van standpunten en het effect van argumenten.